

ligt, og ikke mindst modvirke den Dyrtilidsulykke, som har fulgt med Højkonjunkturen for Priserne paa de vigtigste Livsfor nødenheder.

I den Oversigt, der allerede er nævnt, og som er tilstillet Rigsdagens Medlemmer, er der givet et efter min Mening fortrinligt Overblik over Forholdene, som der er i Øjeblikket her i Landet, og hvis man følger Gangen i Udførelsen af de Foranstaltninger, som jeg tidligere har nævnt, vil man derved kunne følge hele den Udvikling, vi har været inde i herhjemme, siden Verdenskrigen udbrød. Man vil paa den Maade kunne følge, hvorledes Forholdene baade udadtil og indadtil efterhaanden har nødvendiggjort, at disse Foranstaltninger blev truffet, og jeg tror, at man har Lov til at sige, at man deri ogsaa ser, at de Foranstaltninger, som hidtil er gennemførte, er gennemførte paa Tidspunkter, hvor der er taget rimeligt Hensyn til alle Sider, baade til Producenter og til Konsumenter i vort Land. Det fremgaar tillige heraf, at i det første Halvaar af Krigen var de fleste Bestræbelser rettede hen imod først og fremmest at faa vort Erhvervsliv opretholdt for at afbøde det Krak, som straks brød ind over os, da Verdenskrigen brød ud, det er først senere hen, at Dyrtildens Følger begynder at melde sig stærkere, og i samme Grad er Foranstaltninger truffet for at modvirke disse. Det er først senere, at Spørgsmaalet om Maksimalpriser melder sig, altsaa om Grundlæggelsen af Priser paa de for Befolkningen vigtigste For nødenheder for ved Hjælp af disse at sætte den almindelige Befolkning i Stand til at slippe igennem den Dyrtil, som truede stærkere og stærkere.

Hvis man ser Slutresultatet af de truffet Foranstaltninger og af de Love, som er gennemførte med det Formaal, jeg nævnte, tror jeg, man kan sige, at efter et Aars Forløb — og Forholdet har neppe forandret sig synderligt siden — har Landets Hovederhverv, Landbruget, til Trods for indskrænkende Prisbestemmelser for de Varer, som Landets Borgere selv skulde bruge, økonomisk haft et godt Resultat. Naar der i den Oversigt, som er tilstillet Rigsdagens Medlemmer, er anført et sandsynligt Overskud af omtrent 100 Mill. Kr. for det danske Landbrug, er det vel rigtigt, naar det anføres, at man fra dette Overskud maa regne en Aktivforringelse paa visse Omraader. Der er imidlertid to Ting, jeg synes, man maa gøre opmærksom paa, og det er først og fremmest, at Krigen medførte, at det danske Landbrug,

som i 1913 havde haft et gunstigt Aar, baade hvad Priser og Høst angik, stod overfor et ugunstigt Aar i 1914 med Mulighed for at skulle reducere netop det Aktiv, hvorom der er Tale, Besætningerne, meget betydeligt, og en Lejlighed til at gøre dette fordelagtigt har tilbudt sig ved Følgerne af Krigen. Dernæst maa det, naar man som i den nævnte Oversigt regner, at Tilførslerne til Landbruget har været overordentlig store til høje Priser, hvorved Overskuddet er forringet betydeligt, gøres gældende, at man ved det første Krigsaars Slutning stod med langt større Beholdninger af tilførte Fodermidler end ved Krigens Begyndelse. Selv om Aktivforringelsen er foregaaet i ret stærk Udstrækning, er Forsyningerne af disse Grunde større, og at Forringelsen er foregaaet under gunstige Forhold, der som Helhed har givet det danske Landbrug en Fordel, kan ikke bestrides. Det var Landets Hovederhverv.

Det fremgaar af Oplysningerne, at enkelte Industriegrene indenfor vort Lands Grænser i det Aar, der er gaaet, har haft gunstige Vilkaar at arbejde under, medens andre har haft større Besværigheder, men disse er dog til Dels overvundne af vor Handel. Storhandelen og Skibsfarten har tjent overordentlig stærkt o. s. v. For hele den øvrige Del af Befolkningen, den, man passende kan betegne som Konsumenterne, Forbrugerne, som ikke har haft Lejlighed til synderlig at forøge deres Indtægter, er Arbejdsfortjenesten til Trods for de truffet Foranstaltninger betydeligt forringet gennem den Pris, Livsfor nødenhederne er i, og denne Pris stiller denne Del af Befolkningen overordentlig ugunstigt.

Den Omstændighed, at store Dele af Landets Befolkning har haft gunstige økonomiske Vilkaar at arbejde under, medens den langt overvejende Del af Befolkningen rammes haardere og haardere af Dyrtildens Følger, jo længere den varer, berettiger i høj Grad Fremsettelsen af et Lovforslag som det foreliggende. Det, at Dyrtilden trækker i Langdrag og forringer Modstandsevnen, nødvendiggør efter min Mening yderligere Foranstaltninger for at komme dem til Hjælp, som lider haardest under Krigens Tryk. Hvis man ikke vil gaa til en yderligere Udvikling af de Foranstaltninger, vi har levet under, siden Krigen brød ud, til en Sænkning af Maksimalpriserne, kan jeg ikke se rettere, end at man maa gaa den Vej, der er anvist i Lovforslaget, og gennemføre det som